

*Analys av
damallsvenska klubbarnas
ekonomi 2008*

**Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm**

Innehåll

Inledning	3
Damallsvenska klubbarnas resultat	3
Damallsvenska klubbarnas intäkter	5
Damallsvenska klubbarnas kostnader	7
Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet	9
Elitlicensens regler i korthet	10
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition	11
Sammanfattning	12

Analys av damallsvenska klubbarnas ekonomi 2008

Inledning

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i de damallsvenska klubbarna för år 2008. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de allsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar.

Analysen omfattar de klubbar som spelade i Damallsvenskan år 2008.

I avsnittet om eget kapital ges dock som tilläggsinformation uppgifter om de till säsongen 2009 nyuppflyttade klubbarnas egna kapital, så att arbetsläget beträffande uppfyllandet av elitlicenskrav bättre beskrivs för aktuella klubbar.

Från och med år 2005, då med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även klubbarna i Damallsvenskan. Detta innebär bl. a. att de Damallsvenska klubbarna år 2008 skall redovisa noll eller positivt eget kapital i redovisningen 2008 för att inte riskera sin licens inför säsongen 2010. Se vidare Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier, vilken finns på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se.

Vid jämförelserna med år 2002 bör noteras att år 2002 ingick endast 11 klubbar, eftersom Älvsjö AIK FF från och med januari 2003 gick upp i Djurgårdens IF DFF, och därför inte fanns längre vid inrapporteringen av 2002 års ekonomi.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i tkr om ej annat anges.

Damallsvenska klubbarnas resultat

Klubbarna i Damallsvenskan redovisade år 2008 sammantaget ett underskott uppgående till - 7.692 tkr (2007: - 969 tkr). Alla sju åren 2002 – 2008 har svenska klubb-lag deltagit långt i UEFA Women´s Cup (W.C), vilken arrangerades för första gången säsongen 2001-2002.

Bälinge Fotboll AB ansökte under året om konkurs.

AIK:s underskott, som finansieras av herrverksamheten, uppgår till -2.630 tkr. Om man exkluderar AIK redovisade Damallsvenskan ett underskott - 5.062 tkr.

Det redovisade resultatet från spel i W.C. uppgick 2008 till - 844 tkr (2007: -24 tkr). Detta innebär att klubbarna i Damallsvenskan från verksamheten exklusive W.C. redovisade ett underskott - 6.848 tkr, vilket är klart sämre än föregående års motsvarande underskott - 945 tkr.

Resultatets beståndsdelar och resultatutveckling 2002-2008, tkr

	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Driftresultat exklusive Women´s Cup	- 2.271	- 3.189	- 303	- 280	-2.361	-1.074	-7.542
Driftresultat inklusive Women´s Cup	- 1.102	- 2.177	+ 590	- 727	-2.568	-1.098	-8.386
Finansnetto	- 111	- 80	- 91	- 97	+ 143	+ 298	-47
Resultat före extraord & bokslutsdispositioner	- 1.213	- 2.257	+ 499	- 824	-2.425	-800	-7.692
Extraordinära poster & bokslutsdispositioner	+ 4	+ 43	0	+ 102	0	-169	0
Redovisat resultat exkl Women´s Cup	- 1.378	- 3.226	- 394	- 275	-2.218	-945	-6.848
Redovisat resultat inkl Womens Cup	- 1.209	- 2.214	+ 499	- 722	-2.425	-969	-7.692
Spelaromsättningsnetto	0	0	0	0	0	0	+ 741

Tabell 1

Av de 12 klubbarna i Damallsvenskan som undersökts redovisade 4 klubbar överskott, varav 3 av dessa hade överskott på under 100 tkr, och 8 klubbar underskott år 2008. Föregående år redovisade 9 klubbar överskott och 3 klubbar underskott.

Såväl resultat som driftsresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är räntenetto och extraordinära poster, Women´s Cup samt spelaromsättningens netto exkluderade.

Resultat per damallsvensk klubb 2008, tkr

		Redovisat resultat	Drift- resultat	Women´s Cup	Spelar- omsättn	Finans- netto	Extra- ordinärt
Sunnanå SK	1)	+ 277	+ 274		+ 3		
LdB FC Malmö		+ 72	+ 77		-12	+ 7	
Hammarby IF DFF		+ 56	+ 79		-22	-1	
Kopparbergs/Göteborg		+ 24	-930		+ 961	-7	
KIF Örebro DFF		-24	-36			+ 12	
Umeå Södra FF		-173	-154		-18	-1	
Kristianstads DFF		-206	-199			-7	
Linköpings FC	5)	-741	-599		- 141	-1	
Bälinge Fotboll AB	2)	-952	-952				
Umeå IK	3)	-1 450	-1 450	- 844			
Djurgården IF DFF		-1 945	-1 896			-49	
AIK	4)	-2 630	-2 600		-30		
* Damallsvenskan totalt		-7 692	-8 386	- 844	+ 741	-47	0

Tabell 2

De redovisade resultaten avser för flersektionsklubbar fotbollsverksamheten, och för eventuella koncerner de delar av koncernerna som avser fotbollsverksamhet.

Eventuella dotterbolag som ej bedriver fotbollsverksamhet ingår därför ej.

Detta innebär att resultaten avser följande:

- 1) Sunnanå SK:s damfotbollsverksamhet (flersektionsförening) exklusive dotterbolaget Sunnanå Utvecklings AB (som ej bedriver fotbollsverksamhet)
- 2) Bälinge Fotboll AB har, under året, ansökt om konkurs
- 3) Umeå IK:s damfotbollsverksamhet (flersektionsförening)
- 4) AIK Fotboll AB:s damfotbollsverksamhet
- 5) Korrigering periodisering kostnader efter beslut i Licensnämnden och Appellationsnämnden sommaren 2009

Det största överskottet 2008 redovisade Sunnanå SK med + 277 tkr.

Det nästa största överskottet redovisade LdB FC Malmö med + 72 tkr.

Det i särklass största underskottet redovisade AIK – 2.630 tkr, följt av Djurgården IF DFF med –1.945 tkr och Umeå IK –1.450 tkr.

AIK Fotboll AB redovisade på totalnivå ett underskott uppgående till - 15 mkr, varför det förefaller svårt att i framtiden fortsätta driva damverksamheten med fortsatt stort underskott.

Se vidare nedan avsnitt om Eget kapital och soliditet i föreningarna.

Damallsvenska klubbarnas intäkter

De damallsvenska klubbarnas intäkter uppgick 2008 till 62.222 tkr (2007: 53.779 tkr), vilket var en ökning med 8.443 tkr, eller en ökning med 16 %.

Damallsvenska föreningarnas totala intäkter åren 2002 – 2008, tkr

	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Drift exkl spelarförsäljning	22.713	24.270	36.238	41.857	48.386	52.811	60.578
Women´s Cup	989	2.279	2.537	410	92	493	586
Spelarförsäljning	132	114	282	77	21	112	1.031
Finansiella intäkter	2	18	3	11	228	363	27
Extraord o boksl.disp	4	93	0	103	0	0	0
* Totalt	23.840	26.774	39.060	42.458	48.727	53.779	62.222
* Genomsnitt/förening	2.167	2.231	3.255	3.538	4.061	4.482	5.186
* Drift i % av totalt	95 %	91 %	93 %	99 %	99 %	98 %	97 %

Tabell 3

Intäkterna från driften av verksamheten (exklusive Women´s Cup och spelarförsäljningar samt finansiella poster och extraordinära poster) ökade således med 7.767 tkr mellan 2007 och 2008, eller med 15 %. Damfotbollen förefaller under år 2008 inte bara lyckats etablera en högre intäktsnivå utan även vara under fortsatt tillväxt.

Intäktsjämförelse mellan åren 2008 och 2007, tkr

	<u>2008</u>	<u>Andel</u>	<u>2007</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr tkr</u>
Publik	2.708	4 %	3.442	6 %	- 21 %	- 734
Reklam & sponsring	30.893	50 %	23.985	45 %	+ 29 %	+ 6.908
Tips- & mediamedel	7.658	12 %	9.500	18 %	- 19 %	- 1.842
Lotterier	369	1 %	725	1 %	- 49 %	- 356
Women´s Cup	586	1 %	493	1 %	+ 19 %	+ 93
Bidrag	9.017	14 %	5.359	10 %	+ 68 %	+ 3.658
Övrigt	9.933	16 %	9.800	18 %	+ 1 %	+ 133
* Summa drift exkl spelarförs	61.164	98 %	53.304	99 %	+ 15 %	+ 7.860
Spelarförsäljning	1.031	2 %	112	0 %		+ 919
Finansiella intäkter	27	0 %	363	1 %		- 336
Extraordinärt & bokslutsdisp	0	0 %	0	0 %		
** Totala intäkter	62.222	100 %	53.779	100 %	+ 16 %	+ 8.443

Tabell 4

Den största ökningen i kronor av de specificerade posterna svarade Reklam- och sponsring för med 6.908 tkr, vilket även under 2007 stod för den största ökningen. Det är en naturlig följd av såväl det allt starkare allmänna fotbollsintresset, som det ökade intresset för damfotboll.

Tips- och mediamedel är tänkt att inkludera alla de ersättningar som föreningarna får via ElitFöreningen Damfotboll (EFD) från Svenska Spel, TV-rättigheter och gemensamma marknadsprojekt.

Intäkter per förening 2008 och 2007, tkr.

	År 2008	År 2007	
	<u>Intäkter</u>	<u>Intäkter</u>	<u>Förändring %</u>
Umeå IK	12.642	11.782	+ 7 %
Linköpings FC	7.615	5.289	+ 43 %
LdB FC Malmö	7.351	6.051	+ 21 %
Kopparb/Göteborg FC	7.346	4.701	+ 56 %
KIF Örebro DFF	5.440	4.385	+ 24 %
Sunnanå SK	4.330	3.851	+ 12 %
Kristianstads DFF	3.648	Div 1	
Hammarby IF DFF	3.455	2.942	+ 17 %
Umeå Södra FF	3.112	Div 1	
Bälinge Fotboll AB	3.041	3.214	- 5 %
AIK	2.319	1.581	+ 47 %
Djurgårdens IF DFF	1.923	1.046	+ 84 %
QBIK	Div 1	5.887	
Falköping KIK	Div 1	3.050	
* Damallsvenskan to- talt	62.222	53.779	+ 16 %

Tabell 5

Man kan bl.a. konstatera att Umeå IK:s intäkter även detta år står i särklass. Noteras bör även att Linköpings FC har avancerat till andra platsen vad gäller intäkter per förening, tätt följd av både LdB FC Malmö och Kopparberg/Göteborg.

Umeå IK:s intäkter var för övrigt drygt sex gånger högre än Djurgårdens ID DFF:s som har lägst intäkter i Damallsvenskan 2008.

Det är givetvis glädjande att den allmänna intäktsutvecklingen i Damallsvenskan som helhet är fortsatt positiv med en intäktsökning på 16 % under 2008. Mellan åren 2006 och 2007 ökade intäkterna med 10 %.

Damallsvenska föreningarnas kostnader

Damallsvenskans kostnader uppgick år 2008 till 69.914 tkr (2007: 54.748 tkr) vilket var en ökning med drygt 15 mkr, 28 %. Detta kan jämföras med intäktsökningen, som enligt avsnittet ovan var 16 %.

Kostnadsjämförelse mellan 2008 och 2007, mkr

	<u>2008</u>	<u>Andel</u>	<u>2007</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring %</u>	<u>Förändring tkr</u>
Match- & träning	14.814	22 %	12.545	23 %	+ 18 %	+ 2.269
Personalkostnader	45.142	65 %	32.739	60 %	+ 38 %	+ 12.403
Administration	2.151	3 %	2.005	4 %	+ 7 %	+ 146
Reklam & sponsring	2.075	3 %	2.147	4 %	- 3 %	- 72
Lokaler	829	1 %	686	1 %	- 21 %	+ 143
Women´s Cup	1.410	2 %	519	1 %	+ 172 %	+ 891
Övrigt	3.067	4 %	3.649	7 %	- 16 %	- 582
* Summa drift kostnader	69.488		54.290			
Spelarförvärv inkl inhyrning	221	0 %	271	0 %	-18 %	- 50
Avskrivningar m/i & byggnader	132	0 %	120	0 %	+ 10 %	+ 12
Finansiella kostnader m m	73	0 %	67	0 %	+ 9 %	+ 6
* Totalt	69.914	100 %	54.748	100 %	+ 28 %	+ 15.166

Tabell 6

Av kostnaderna svarade klubbarnas totala personalkostnader under 2008 för 65 % med 45.142 tkr (2007: 32.739 tkr). Detta innebär en ökning av personalkostnaderna med 38% jämfört med år 2007. Mellan åren 2006 och 2007 ökade personalkostnaderna med 14 % och mellan åren 2005 och 2006 med 39 %.

År 2003 uppgick personalkostnaderna till 10.495 tkr, varför personalkostnaderna under de senaste fem åren alltså ökat med 33.900 tkr, vilket innebär 330 %.

Personalkostnadernas har således ökat väsentligt mer än inom herrallsvenskan och inom yrkeslivet i övrigt. Förklaringen till detta är givetvis att personalkostnaderna ökat från en låg kostnadsnivå i förhållande till nedlagt arbetet, och fortfarande inte alls motsvarar de ersättningar som kan betalas ut på den kommersiellt mycket starkare herrsidan, för vilken det är möjligt i Allsvenskan att skapa väsentligt högre intäkter.

Man kan vidare notera ett, även under år 2008, fortsatt klart förbättrat netto från reklam & sponsring. De ökade intäkterna avseende reklam och sponsring 6.908 tkr har uppnåtts trots minskade redovisade kostnader 72 tkr. Även under år 2007 lyckades man öka reklamintäkterna och minska de redovisade reklamkostnaderna jämfört med året innan.

Slutligen kan konstateras att de redovisade match- och tränings kostnader som klubbarna har, ökat med 18 % mellan åren 2007 och 2008. Ökningen mellan åren 2006 och 2007 var 23 %

Spelarersättningarnas utveckling (exkl sociala avgifter) framgår av uppställningen nedan. Ökningen mellan 2007 och 2008 var 48 %. Under de senaste två åren har spelarsättningarna ökat med 67 %. Viss osäkerhet råder dock även här kring om föreningarna alla år rapporterat enligt samma principer, varför försiktighet måste råda angående slutsatser angående storleken av spelarsättningarnas ökning.

Spelarersättningarnas utveckling, 2002 - 2008, tkr

	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Spelarersättningar	1.230	2.304	6.276	7.767	12.813	14.470	21.421
Driftskostnader exkl räntor o avskrivningar	24.811	28.705	38.335	42.892	50.918	54.561	69.546
Ökning spelarersättningar	+ 32 %	+ 87 %	+172 %	+ 24 %	+ 65 %	+ 13 %	+ 48 %
Spelarersättningars andel av driftskostn	5 %	8 %	16 %	18 %	25 %	27 %	31 %

Tabell 7

Den genomsnittliga spelarersättningen uppgick år 2008 till 6.762 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning och antaget 22 spelare i spelartruppen (2007: 4.568 kr/månad). Observera dock att detta bara är ett beräknat genomsnitt, spannet mellan ersättningarna till olika spelare är stort. För ett mycket begränsat antal spelare är det idag möjligt att försörja sig på att spela fotboll, vilket dock inte var möjligt alls för några år sedan. Spelarersättningarnas andel av driftskostnaderna har under 2008 fortsatt att öka och uppgår nu till 30 %. Av detta kan man dra slutsatsen att förbättrade spelarersättningar är en prioriterad fråga när detta möjliggörs vid ökade intäkter.

Kostnader per klubb 2008 och 2007, tkr.

	<u>År 2008</u>	<u>År 2007</u>
	<u>Kostnader</u>	<u>Kostnader</u>
Umeå IK	14.092	11.760
Linköpings FC 1)	8.356	5.368
Kopparb/Göteborgs FC	7.322	4.688
LdB FC Malmö	7.278	5.846
KIF Örebro DFF	5.464	4.359
AIK	4.949	3.986
Sunnanå SK	4.052	3.599
Bälinge Fotboll AB	3.994	3.375
Kristianstads DFF	3.854	Div 1
Djurgården IF DFF	3.868	453
Hammarby IF DFF	3.399	2.897
Umeå Södra FF	3.286	Div 1
QBIK	Div 1	5.859
Falköpings KIK	Div 1	2.558
* Damallsvenskan totalt	69.914	54.748

1) Korrigering periodisering kostnader efter beslut i Licensnämnden och Appellationsnämnden sommaren 2009

Tabell 8

Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

De damallsvenska klubbarna redovisade den sista december 2008 ett samlat eget kapital uppgående till 15.779 tkr (2007: 34.805 tkr), vilket motsvarade en soliditet uppgående till 24 % (2007: 29 %).

Enskilt har AIK störst eget kapital på 18.060 tkr. Detta innebär att exklusive AIK blev det totala egna kapitalet negativt och uppgick till – 2.281 tkr.

Förändringar av vilka klubbar som ingår i damallsvenskan och att redovisning i enstaka fall kan förekomma direkt mot eget kapital och ej via resultaträkningen förklarar varför förändring av eget kapital ej är densamma som årets resultat i avsnittet ovan. Av de damallsvenska klubbarna år 2008 redovisade 7 klubbar (2007: 10) ett positivt eget kapital och 5 klubbar (2007: 2) kapitalunderskott.

Se vidare avsnittet Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition.

		Eget kapital, tkr	Totalt kapital, tkr	Soliditet	Elitlicenskonsekvens inför år 2010
AIK	1)	18.060	52.518	35 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Umeå IK	2)	973	5.060	19 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
KIF Örebro DFF		211	1.010	21 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Hammarby IF DFF		134	338	40 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Kopparb/Göteborgs FC		102	1.012	10 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
LdB FC Malmö		83	774	11 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Sunnanå SK	3)	1	2.453	0 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Kristianstads DFF		-145	345	Negativ	Handlingsplan godkänd av Licensnämnden
Umeå Södra FF		-232	295	Negativ	Handlingsplan godkänd av Licensnämnden
Linköpings FC	6)	-691	412	Negativ	Skall lämna in handlingsplan i augusti
Bälinge Fotboll AB	4)	-896	94	Negativ	Konkurs under 2008, ej aktuell 2010
Djurgårdens IF DFF	5)	-1.821	440	Negativ	Skall göra periodiserat bokslut per 31/8
* Totalt		15.779	64.751		

1) Avser hela AIK Fotboll AB inklusive herrverksamheten

2) Avser hela föreningen Umeå IK (flersektionsförening)

3) Avser föreningen Sunnanå SK endast, d v s exklusive Sunnanå Utvecklings AB, som ej bedriver Fotbollsverksamhet.

4) Bälinge Fotboll AB ansökte om egen konkurs 2008.

5) Avser Djurgårdens IF DFF. Licensnämnden tar under hösten 2009 ställning till klubbens egna kapital per 31 augusti 2009.

6) Korrigering periodisering kostnader efter beslut i Licensnämnden och senare i Appellationsnämnden sommaren 2009. Licensnämnden tar under sommaren 2009 ställning till klubbens egna kapital efter inlämnad handlingsplan.

Tabell 9

För de till år 2009 års Damallsvenska nyuppflyttade klubbarna var det egna kapitalet och elitlicensförutsättningarna följande.

		Eget kapital, tkr	Elitlicenskonsekvens inför år 2010
Piteå IF	1)	+ 2.856	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Stattena IF		+ 66	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010

1) Piteå IF är en flersektionsförening.

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Från och med år 2005, vid första tillfället med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även klubbar i Damallsvenskan. Detta innebär att dessa klubbar skall redovisa noll eller positivt eget kapital i föregående års bokslut för att inte riskera sin licens inför säsongen efter innevarande säsong. Se vidare Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier, vilken finns på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se.

Boksluten 2008 ligger således till grund för licensbehandlingen under år 2009 inför säsongen 2010.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en förening inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är uppenbart orealistisk avkrävs föreningen att senast den 1 oktober inlämna ett periodiserat bokslut per den 31 augusti. Om även den visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november.

Följer föreningen en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut erhålles elitlicens för nästkommande säsongen. Om man inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut fortfarande har negativt eget kapital åläggs föreningen att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti och inlämna denna senast den 1 oktober (d v s vid första tillfället år 2006).

Om detta periodiserade bokslut per 31 augusti visar negativt eget kapital och särskilda skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av Representantskapsmötet i november.

Ett ytterligare ekonomikrav för elitlicens är att det per den 31 augusti ej får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsförening som inte kan kvittas mot fordringar.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum ska licens för nästkommande år inte beviljas.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Se vidare Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se under dokumentbank och under ekonomi.

Samband mellan föreningarnas kostnader och tabellposition

Med kostnader avses här årets totala kostnader.

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
Umeå IK	1	1
Linköpings FC	2	2
Kopparb/Göteborgs FC	3	6
LdB FC Malmö	4	3
KIF Örebro DFF	5	7
AIK	6	4
Sunnanå SK	7	10
Bälinge Fotboll AB	8	12
Kristianstads DFF	9	9
Djurgården IF DFF	10	5
Hammarby IF DFF	11	8
Umeå Södra FF	12	11

Tabell 10

Slutsatsen av ovanstående är att det endast för Umeå IK, Linköpings FC och Kristianstads DFF som det råder ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition. I övrigt är sambanden inte lika tydliga, men för två klubbar är avvikelsen mellan rangordning efter kostnader och tabellposition endast en position. Av det kan man trots allt dra slutsatsen att föreningar som har råd med högre kostnader också har en betydligt större chans att nå högre i tabellposition. Undantag finns förstås, såsom Sunnanå SK, som hamnade på en tionde plats i tabellen, men rangordnades på en sjunde plats vad gäller kostnader. Motsatsen har vi i Djurgården där man sportsligt hamnade på en femte plats, men hamnade lägre ned i kostnadsrankingen.

En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan vara att det ideella arbetet från såväl ledare som spelare är betydande inom damfotbollen. Kostnaderna för detta arbete syns givetvis inte i redovisningen.

Sammanfattning

Både intäkter och kostnader ökade i Damallsvenskan under år 2008 jämfört med år 2007 med 16 % respektive med 28 %, vilket betyder att kostnaderna ökade mer än intäkterna. Man kan konstatera att ökade intäkter inte lett till bättre ekonomiskt resultat, utan kostnaderna har stigit än mer. Framför allt ser man denna tendens vad gäller personalkostnader och match- och träningskostnader.

Damallsvenskan som helhet ökade sina intäkter med 16 % under 2008 till 62.222 tkr. Som en följd av det under senare år växande intresset för damfotboll har intäkterna från reklam och sponsring ökat med 29 % eller 6.908 tkr under år 2008.

De totala kostnaderna ökade år 2008 med 27 % till 69.914 tkr, vilket motsvarar drygt 15 mkr.

Den genomsnittliga kostnaden per förening uppgick år 2008 till 5.826 tkr. (2007: 4.562 tkr).

Den genomsnittliga spelarsättningen uppgick år 2008 till 6.762 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning (2007: 4.568 kr/månad). Spelarsättningarnas andel av driftskostnaderna har under 2008 ökat till 31 % från 27 % året innan.

Föreningarna i Damallsvenskan redovisade 2008 sammantaget ett underskott uppgående till – 7.692 tkr, vilket är en klar försämring jämfört med föregående år (2007: - 969 tkr).

Av föreningarna i Damallsvenskan redovisar sju stycken ett positivt eget kapital, och tre stycken ett kapitalunderskott. Föregående år redovisade också tio föreningar ett positivt eget kapital och två föreningar ett kapitalunderskott. Allmänt sett är dock de flesta föreningarna underkapitaliserade. Exklusive AIK (som inkluderar herrverksamheten vid mätning av eget kapital) är det totala egna kapitalet negativt, - 2.281 tkr.

Idrottsverksamhets särart är att man i verksamheten har att arbeta parallellt med såväl verksamhetsmål i form av sportsliga elitmål och sociala idrottsliga breddmål, som ekonomiska mål. Styrningen för att hitta balansen mellan dessa mål är inte lätt. Detta kan också vara en viktig förklaring till att föreningarna har svårt att bygga upp ett eget kapital. Kostnadsbesparingar leder lätt till sämre förutsättningar att nå verksamhetsmålen, vilka hos bl.a. många supporters ofta får den största uppmärksamheten. Införandet av Elitlicensen har dock inneburit att förståelsen för att inte ha negativt eget kapital har ökat högst väsentligt.

Man kan också uttrycka det som att skillnaden mellan företagsverksamhet och ideell föreningsverksamhet är att i ett företag är verksamhetsinnehållet ett medel för att nå målet ekonomiska överskott till ägarna, medan det i en ideell förening är ekonomin som är medlet för att nå målet ett bra verksamhetsinnehåll (som kan mätas såväl som elitlags tabellposition i Damallsvenskan som den sociala breddverksamhetens kvalitet och kvantitet).

Den ideella delen av arbetet bland spelare och ledare i en damallsvensk förening är i förhållande till motsvarande herrserie stort. Detta ideella arbete innebär kostnader som inte redovisas någonstans, vilket kan göra det svårt att jämföra vilka resurser

som läggs ned i damföreningarna när jämförelse skall göras mellan kostnader och tabellposition för lagen i damallsvenskan.

En annan förklaring till att sambandet inte alltid är så tydligt mellan kostnadsranking och tabellposition kan också vara att föreningarna lyckats olika bra med att hushålla med resurserna, vilket ju per definition är hur man lyckats att vara framgångsrika inom ekonomiområdet.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att under 2008 har merparten av de damallsvenskaföreningarna redovisat ett negativt ekonomiskt resultat. En kombination av ökade kostnadsmassor i form av både löner och personalkostnader och match- och träningskostnader har, trots ökade intäkter, påverkat resultatet negativt. Då fler klubbar visar ett negativt eget kapital, vilket inte är tillåtet enligt elitlicensens ekonomikriterier, kan man förutspå att säsongen 2009 kommer att innebära en kostnadsrevidering i många av klubbarna, för att få ekonomin i balans.

*Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm*